

PRAXIS

BULETIN INFORMATIV AL ARHIEPISCOPIEI RÂMNICULUI

Anul V, Nr. 1, ianuarie – martie 2020

Cuvântul Ierarhului

3 **Coordonate principale în abordarea pastorației familiei creștine**

Eveniment

- 6 „În Biserica Ortodoxă, sfințenia nu este doar un ideal, ci se arată a fi o realitate din care credinciosul se împărtășește continuu”
- 7 „Fiul lui Dumnezeu S-a tăiat împrejur la trup, ca să ne aducă nouă duhovnicească tăiere împrejur”
- 8 „Să păstrăm haina botezului curată, ca să ne apropiem de Dumnezeu și să primim înfierea”
- 9 „Sfântul Ioan Botezătorul este model de credință, smerenie și demnitate”
- 10 În anul 2019, Arhiepiscopia Râmnicului a oferit ajutoare materiale și financiare în valoare totală de 708.114,69 lei, pentru 18.554 de beneficiari
- 12 Slujbă de pomenire pentru poetul Mihai Eminescu și recital din lirica eminesciană
- 13 Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie a slujit la hramul Facultății de Teologie din Craiova
- 14 602 ani de la trecerea la Domnul a voievodului Mircea cel Bătrân
- 15 „Trebuie să devenim primitori de Dumnezeu, asemenea dreptului Simeon”
- 16 Cinstirea Sfintei Icoane a Maicii Domnului Portărița de la Mănăstirea Antim
- 17 „Pilda fiului risipitor ne învață că oricât de păcătoși am fi, nu trebuie să deznădăjduim, ci trebuie să ne venim în fire”

18 „Dreapta credință și mărturisirea ei reprezintă atât elementul de unitate între creștini, cât și garanția prezenței Cuvântului lui Dumnezeu în inima omului”

19 **Procesiune cu Icoana Maicii Domnului de la Mănăstirea Dintr-un Lemn, cu moaștele Sfântului Ierarh Nectarie și ale Sfântului Cuvios Grigorie Decapolitul**

Slujire și filantropie

- 20 **Viața parohiilor**
- 25 **Activități social-filantropice și educaționale desfășurate de Liga Femeilor Ortodoxe din Arhiepiscopia Râmnicului**
- 26 **Parastas pentru românii trecuți la Domnul în timpul lagărelor, deportărilor și în robie**

Coordonate principale în abordarea pastorației familiei creștine

Teologia Răsăriteană întotdeauna a văzut familia drept cel mai natural cadru în care omul poate experia iubirea lui Dumnezeu. În acest sens, grăitoare ni se pare expresia prin care Sfântul Ioan Gură de Aur numește familia, aceea de *mica Biserică* – ἐκκλησία μικρά¹, soțul, soția și copiii învățând în cadrul acesteia să deslușească și să trăiască în iubirea lui Hristos și a Bisericii – ca Trup al lui Hristos extins în credincioși – adică iubirea comuniunii Sfintei Treimi împărtășită oamenilor. Chiar Sfântul Apostol Pavel amintește romanilor de Biserica de acasă: „Și Biserica din casa lor - κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν” (Romani XVI, 5). Sfântul Apostol Pavel subliniașe faptul că în cadrul familial cel credincios îl poate sfinți pe cel necredincios (I Corinteni VII, 10-17). Problema căsătoriei și a familiei creștine a fost o preocupare

permanentă a Sfântului Apostol Pavel, nu doar într-o anumită perioadă a vieții și activității sale, ci pe tot parcursul ei. Că este așa, ne-o demonstrează faptul că din toate Epistolele care ne-au rămas de la el, una singură (*Epistola a II-a către Tesaloniceni*) nu cuprinde vreo referire la această temă. Acest lucru demonstrează importanța pe care căsătoria o are în concepția paulină, ca una ce este „taină mare” (Efeseni V, 32) și una din coordonatele de bază ale existenței umane.

În învățătura paulină găsim toate caracteristicile esențiale ale căsătoriei, așa cum au fost ele instituite de la creație, iar acum restaurate în Hristos. Astfel, căsătoria este **indisolubilă** (I Corinteni VII, 10-11; Efeseni V, 28-39. 31. 33), **monogamă** (I Corinteni VII, 11), **soții sunt egali în Hristos** (Galateni III, 28), iar scopul căsătoriei este **iubirea și întrajutorarea soților** (Efeseni V, 22-29; I Corinteni VII, 5. 14) și **nașterea de prunci** (I Timotei II, 15). Așadar, primele aspecte privitoare la pastorația familiei creștine privesc păstrarea și împlinirea învățăturii Sfântului Apostol Pavel.

Familia a fost întemeiată de Însuși Dumnezeu, prin aceea că El a creat omul, bărbat și femeie (*Facere* 1, 27). „Chiar din clipa în care ne-a zidit cu trup, Domnul ne-a arătat cât este de necesară oamenilor comuniunea”, spune Sfântul Vasile cel Mare², iar apoi a fost ridicată la rangul de Sfântă Taină de către Mântuitorul Hristos la Nunta din Cana Galileii: „Nunta cinstită este și patul neîntinat, că Hristos le-a binecuvântat, ospătându-Se trupește, și în Cana Galileii la nuntă apa în vin prefăcând”³. Cei doi, bărbatul și femeia, au în ei reflectat de la creație prin comuniunea plină de iubire la care au fost chemați, chipul lui Dumnezeu, Căruia îi este specifică comuniunea intratrinitară⁴. Dar omul devine cu adevărat chip al lui Dumnezeu numai „prin comuniunea de iubire după modelul Persoanelor

¹ SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Omilia despre căsătorie. Din Comentariu la Efeseni*, în vol. *Catehezele maritale*, trad. de Pr. Marcel Hanches, Editura Oastea Domnului, Sibiu, 2004, p. 102.

² SFÂNTUL VASILE CEL MARE, *Epistola 97*, PG XXXII, 493-494, trad. în vol. *Scrieri*, partea a treia, trad., introd., indici și note de Constantin Cornițescu și Teodor Bodogae, *Despre Sfântul Duh și Epistole*, PSB, 12, București, 1988, p. 275.

³ *Triod*, Editura IBMBOR, București, 1986, p. 376.

⁴ Omul este chemat nu numai la o comuniune cu semenii săi, ci mai ales la comuniunea cu Creatorul său. Părintele Dumitru Stăniloae spune în acest sens: «Chipul dumnezeiesc constă în structura ontologică a omului făcută să tindă spre comuniunea cu comuniunea supremă», cf. *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. I, București, 1978).

treimice și al Bisericii”⁵. În felul acesta, familia nu rămâne doar reflectare a comuniunii intratrinitare și nici numai imagine a Bisericii și tip al relației lui Hristos cu Biserica Sa, ci devine instrument al sfințirii și vehicul al mântuirii, devenind întru Hristos „taină mare” (*Efeseni* V, 32). Astfel, Taina Cununii nu este doar o simplă binecuvântare a unei realități firești, ci încadrarea celor doi, prin harul lui Dumnezeu, în perspectivă eshatologică: „Trebuie să știm că bărbatul este coroana femeii, căsătoria este coroana bărbatului, iar copiii celor doi sunt florile căsătoriei, pe care Dumnezeuiescul Lucrător le culege din livezile cele trupești”⁶. De aici reiese în mod vădit și scopul principal al căsătoriei ca fiind mântuirea, sfințirea personală a soțului și a soției, iar nu simplă nașterea de prunci: „Bărbatul când se scoală din pat să nu caute altceva decât să facă și să spună ceea ce poate face mai credincioasă toată casa lui. Femeia iarăși să fie gospodină; dar înainte de această grijă să aibă o altă grijă mai de neapărată trebuință, anume ca întreaga ei casă să săvârșească cele cerești”⁷. Căsătoria este atât un medicament împotriva poftelor trupești (*remedium concupiscentiae*), cât și un laborator al jertfei de sine: „Care e câștigul căsătoriei? Păstrează trupul curat. Dacă n-ar avea această parte bună, căsătoria n-ar fi de nici un folos. Voi însă faceți cu totul dimpotrivă: când copiii s-au umplut de toate murdăriile, atunci îi căsătoriți, în zadar și fără de folos”⁸. Soțul dăruindu-se pe sine soției, iar aceasta soțului, împreună se aduc ca jertfă de bunăvoie întru Hristos: „Copiii se bucură de mama lor, bărbatul de femeia lui, ea de toți și cu toții de Dumnezeu”⁹.

Pastorația familiei creștine este o preocupare permanentă a Sfinților Părinți, aceștia așezându-l pe om în perspectiva eshatologică a Bisericii. Nașterea de prunci și creșterea copiilor constituie, după expresia lui Clement Alexandrinul, un element al chipului lui Dumnezeu.

Temele privitoare la familie sunt întâlnite tot mai des începând cu secolul al IV-lea. În acest sens, între Părinții veacului al IV-lea, Sfinții Vasile cel Mare și Ioan Gură de Aur pun, în scrierile lor, un accent deosebit pe educația tinerilor, cât și pe Cuvântul lui Dumnezeu din inima omului, care izvorăște iubirea de aproapele ca de sine însuși, ca Taină a Bisericii, căreia omul era chip și asemănare și numai după aceea Nunta ca adaos al Împărăției lui Dumnezeu. Oamenii trăiau întâi unitatea în Duh, căreia ar fi

urmat unitatea în trup.

Sfântul Vasile cel Mare vorbește despre familie mai ales în unele dintre *Epistolele* sale, în *Omiliile la Hexaemeron*, în *Omiliile la Psalmi*, în unele *Cuvântări* și în scrierile ascetice. Sfântul Grigorie Teologul dezvoltă această temă în unele dintre *Cuvintele* sale și în unele *Epistole*, iar Sfântul Grigorie de Nyssa, în *Cuvânt apologetic la Hexaemeron*, în lucrarea *Despre alcătuirea omului*, în *Marele cuvânt catehetic sau despre învățământul religios*, în *Viața Sfintei Macrina*, în cele cincisprezece *Omiliile la Cântarea Cântărilor*.

Între Părinții veacului al IV-lea, în mod special s-a ocupat de această temă Sfântul Ioan Gură de Aur, care a alcătuit mai multe omilii tematice: *La cuvântul Apostolului „Din pricina aprinderii fiecare să-și aibă femeia sa” (I Corinteni VII, 2); La (cuvintele): „Femeia este legată prin lege atâta vreme cât trăiește bărbatul ei. Iar dacă bărbatul ei va muri, este liberă să se mărite cu cine vrea, numai întru Domnul. Dar mai fericită este dacă rămâne așa” (I Corinteni VII, 39-40) și Laude lui Maxim, și ce soții să ne alegem*. Sfântul Ioan Gură de Aur vorbește însă despre căsătorie și familie aproape în toate scrierile sale exegetice și omiletice.

În *Comentariul la Epistola către Efeseni*, Sfântul Ioan spune că „familia este o mică Biserică”, de unde înțelegem că sfințenia familiei trebuie să fie o prelungire și o reflectare a sfințeniei Bisericii.

Familia trebuie să fie locul în care se cultivă virtuțile, în care soția este sprijin duhovnicesc soțului, soțul sprijin duhovnicesc soției și împreună sprijin duhovnicesc și pildă copiilor: „Poate fi o masă mai sfântă ca aceea de la care sunt izgonite beția, lăcomia și toată nebunia și la care acestea au fost înlocuite cu întrecerea în păzirea legii lui Dumnezeu, la care bărbatul își păzește soția, iar soția pe bărbat, ca să nu cadă niciodată în adâncul călcării poruncii, căci, de o va călca, pedeapsă cumplită îl așteaptă? Stăpânul nu se rușinează când e muștrat de robi, nici casnicii răi când sunt îndreptați pe calea cea bună! N-ai greși dacă ai numi o casă ca aceasta Biserică a lui Dumnezeu. Este vădit că acolo unde domnește atâta înțelepciune, încât, chiar în timp de desfătare, oamenii se îngrijesc de păzirea legilor dumnezeiești, unde toți cei de față luptă și se întrec unii cu alții pentru atingerea acestui scop, acolo orice demon, orice putere vicleană este alungată, fiind de față Hristos, Care Se bucură de această frumoasă întrecere a robilor Săi și le dă din belșug toată binecuvântarea Lui”¹⁰.

La temelia tuturor împlinirilor în familie, Sfântul Ioan Gură de Aur așează iubirea curată dintre soți: „Acolo unde stăpânește iubirea dintre soț și soție totul va fi progresist în acest interior fericit.

⁵ I. G. COMAN, „Elemente de antropologie în opera Sfântului Vasile cel Mare”, în *Sfântul Vasile cel Mare, închinare la 1630 de ani*, ed. II, *STUDIA BASILIANA*, I, Ed. Basilica, București, 2009, p. 489.

⁶ CLEMENT ALEXANDRINUL, *Pedagogul*, Cartea II, Cap. VIII, 71.1, în *PSB*, vol. 4, p. 271.

⁷ SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Omiliile la Matei*, LXXVII, VI, în *PSB*, vol. 23, p. 882.

⁸ SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Omiliile la Matei*, LIX, VII, în *PSB*, vol. 23, p. 695.

⁹ CLEMENT ALEXANDRINUL, *Pedagogul*, Cartea III, Cap. XI, 67.2., în *PSB*, vol. 4, p. 342.

¹⁰ SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, „Cuvânt la pilda celui ce datora zece mii de talanți”, în vol. *Omiliile la săracul Lazăr. Despre soartă și Providență. Despre rugăciune. Despre viețuirea după Dumnezeu*, trad. și note de Pr. prof. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2005, p. 224.

Căci iubirea reciprocă va asigura buna educație a copilului; iubirea va face să stăpânească în această împărăție familială ordinea, armonia, puterea și rodirea în fapte. Însă cine mai bine decât iubirea va ști a menține această superioritate, pe de o parte, acest respect, pe de alta? Luați aminte la aceste familii patriarhale. Ce putere! Ce pace! Ce fapte! Însă, de asemenea, ce iubire gingașă îi unea pe Avraam și pe Sara; considerați înaintea de toate iubirea cu totul divină care unește pe Hristos cu Biserica Sa¹¹.

În familie soții sunt datori să se îngăduie unul pe altul așa cum în trupul uman mădularul bolnav este suportat de celelalte mădulare care sunt sănătoase: „Și după cum în trupurile noastre, când este vreo boală, nu tăiem mădularul, ci împingem afară boala, așa facem și cu femeia. Dacă e în ea oarecare răutate, nu lepăda femeia, ci scoate afară răul. Căci femeia se poate îndrepta, dar adesea un mădular vătămat nu mai este cu putință să-l vindecăm. Dar chiar dacă știm că vătămarea lui este de netălmăduit, nici așa nu-l tăiem. Fiindcă și picioare strâmbe având adesea mulți, și pulpe oloage, și mână uscată și moartă, și ochiul chiorâș, nici ochiul nu-l scot, nici mâna nu o taie. Căci cele care sunt handicapate

prin fire nu e cu putință să fie iarăși dobândite, dar voia liberă dacă este strâmbă se poate reface. Dar și dacă ai zice că ea boalește fără nădejde de vindecare și că are trebuință de multă purtare, de grijă pentru felul ei de a fi, nici așa nu poate fi lepădată. Căci nici mădularul bolnav, ce nu se mai poate vindeca, nu se taie. Iar ea este mădularul tău. Căci zice Scriptura: «Vor fi cei doi un singur trup»¹².

Pastorația familiei trebuie să se manifeste în respect față de libertatea cu care Dumnezeu l-a înzestrat pe om, fiind necesară restaurarea gândirii și înțelegerii noastre despre familie, cu redescoperirea planului lui Dumnezeu privitor la familie și la vocația acesteia în planul lui Dumnezeu.

† VARSANUFIE

Arhiepiscopul Râmnicului

¹¹ Jean DOUBLET, *Bogățiile oratorice ale Sfântului Ioan Gură de Aur*, trad. de Diacon Gheorghe Băbuț, Editura Pelerinul Român, Oradea, 2002, vol. I și II, p. 249.

¹² SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Cateheze maritale*, trad. cit., pp. 45-46.

Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie: „În Biserica Ortodoxă, sfințenia nu este doar un ideal, ci se arată a fi o realitate din care credinciosul se împărtășește continuu”

Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, la slujba din noaptea trecerii în noul an, săvârșită la Biserica Adormirea Maicii Domnului din cadrul Centrului Eparhial, a subliniat că „prin ascultarea de voia lui Dumnezeu, omul revine la ordinea dumnezeiască, dinaintea căderii în păcat. Prin ascultare, omul își însușește voia dumnezeiască și, lepădându-se de voia proprie, se face părtaș vieții dumnezeiești, dobândind ca dar Duhul Sfânt”.

În cuvântul de învățătură împărtășit celor prezenți, Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie a arătat că la începutul fiecărui an este reafirmată chemarea noastră la sfințenie: „Sfințenia este realitatea îndumnezeirii omului, realitatea sălășluirii lui Dumnezeu în sufletul și trupul credinciosului, așa cum spune Sfântul Apostol Pavel: «Nu mai trăiesc eu,

ci Hristos este Cel Care trăiește în mine» (Galateni II, 20). În Biserica Ortodoxă, sfințenia nu este doar un ideal, un deziderat spre care credinciosul tinde, fără a putea gusta vreodată din aceasta, ci se arată a fi o realitate din care acesta se împărtășește continuu și spre care cu nevoință se îndreaptă neîncetat.

Sfințenia este parte integrală din structura sufletului celui botezat în Biserica Ortodoxă, asumându-și transformarea duhovnicească, de la chip al lui Dumnezeu la asemănarea cu El. Credinciosul trăitor al Bisericii noastre caută neîncetat sfințenia, dar, în același timp, o și recunoaște. De pildă, în Răsărit, de cele mai multe ori, nu autoritatea bisericească, ci poporul credincios simte mai întâi sfințenia.

Prin iubirea revărsată asupra aproapelui, omul urcă către Dumnezeu, imitându-L pe Dumnezeu Care S-a făcut om pentru a putea fi urmat”, a încheiat Înaltpreasfinția Sa.

„Fiul lui Dumnezeu S-a tăiat împrejur la trup, ca să ne aducă nouă duhovnicească tăiere împrejur”

Să încercăm să tindem către sfințenie, ca Însuși Dumnezeu, izvorul sfințeniei, să Se pogoare asupra noastră!”, a fost îndemnul Înaltpreasfințitului Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, împărtășit în prima zi a noului an preoților și credincioșilor de la Biserica Înălțarea Domnului și Sfântul Ierarh Spiridon din cartierul Ostroveni al municipiului Râmnicu-Vâlcea.

Chiriarhul Râmnicului a arătat că „înomenirea Fiului lui Dumnezeu, a doua Persoană a Sfintei Treimi, Cuvântul sau Logosul, a avut ca scop, pe de o parte, scoaterea omului din păcatul strămoșesc după căderea lui Adam și a Evei, așa cum spune și cântarea bisericească alcătuită de Ioan Monahul: «Pe cel după chip și după asemănare, văzându-l Iisus stricat din pricina călcării poruncii, plecând cerurile S-a pogorât și S-a sălășluit în pântecul Fecioarei fără schimbare, ca într-însul să înnoiască pe Adam cel stricat». Pe de altă parte, este urmărită îndeosebi îndumnezeirea omului. Pentru aceea, a avut loc și tăierea împrejur, o împlinire a prescripțiilor vechi testamentare și o adevărată realitate de netăgăduit a trupului Mântuitorului Hristos. La acest moment istoric și duhovnicesc, Pruncul a primit numele Iisus: «Și când s-au împlinit opt zile, ca să-L taie împrejur, I-au pus numele Iisus, cum a fost numit de înger, mai înainte de a se zămisi în pântec» (Luca II, 21), așa cum Arhanghelul Gavriil a spus Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, în ziua Bunei Vestiri: «Și iată vei lua în pântec și vei naște fiu și vei chema numele lui Iisus. Acesta va fi mare și Fiul Celui Preaînalt se va chema și Domnul Dumnezeu Îi va da Lui tronul lui David, părintele Său» (Luca I, 31-33).

Totodată, după cum arată Părinții Bisericii, Fiul lui Dumnezeu S-a tăiat împrejur la trup, ca să ne aducă nouă duhovnicească tăiere împrejur, pentru

că, sfârșindu-se legea cea veche, care era după trup, a început cea nouă, duhovnicească.

Semnificația profundă a acestei zile este dată și de faptul că acest eveniment s-a petrecut în cea de-a opta zi, scriindu-ne nouă cu sângele Său viața cea viitoare, după cum ne încredințează Sfântul Grigorie de Nissa: «Cea de-a opta zi s-a așezat prin lege, ca veacul al optulea, ce va să fie prin optime, să mi-l însemneze mie».

Învățăm în această zi că, precum omul cel vechi, trupesc, tăia împrejur pe omul cel simțit, așa și cel duhovnicesc este dator a-și tăia împrejur patimile cele sufletești”, a încheiat Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie.

„Să păstrăm haina botezului curată, ca să ne apropiem de Dumnezeu și să primim înfierea”

Biserica Ortodoxă a prăznuit luni, 6 ianuarie, *Teofania*, adică **Botezul Mântuitorului Hristos în apele Iordanului**, prilej cu care Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, a săvârșit Sfânta Liturghie și slujba Sfințirii celei mari a apei la Biserica *Adormirea Maicii Domnului* din cadrul Centrului Eparhial.

După rostirea pericopei evanghelice, Înaltpreasfinția Sa a subliniat: „Praznicul Botezului Domnului se mai numește și Epifanie, întrucât constituie momentul în care Domnul Hristos S-a arătat în public, dar și Teofanie, pentru că la Botezul Său în Iordan S-a arătat Dumnezeu Cel în Treime. Dumnezeu Tatăl a mărturisit că Cel Care Se botează este Fiul veșnic al Tatălui ceresc: «Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit» (Matei III, 17), Dumnezeu Fiul primește botezul în râul Iordan, iar Duhul Sfânt a adevărit, prin pogorârea în chip de porumbel asupra Fiului, ceea ce spune Tatăl și confirmă că Omul pe Care L-a botezat Sfântul Ioan Botezătorul nu este un simplu om, ci este Dumnezeu-Omul, Fiul lui Dumnezeu Care S-a făcut Om pentru mântuirea oamenilor”.

În continuare, Înaltpreasfinția Sa a arătat că „Mântuitorul Hristos ne deschide poarta Cerului și a înfierii de către Tatăl. Taina Sfântului Botez ni-L aduce pe Hristos în sufletul nostru, născându-ne astfel întru Împărăția lui Dumnezeu: «de nu se va naște cineva de sus, nu va putea să vadă Împărăția lui Dumnezeu» (Ioan III, 3). Nimeni nu poate intra

în Împărăția lui Dumnezeu dacă nu se va naște întru Hristos și Hristos întru el, prin Sfânta Taină a Botezului: «Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați îmbrăcat» (Galateni III, 27). Cel ce se îngroapă împreună cu Hristos prin Botez ca într-un mormânt, se scoală împreună cu Hristos întru Învierea Lui: «Îngropați fiind împreună cu El prin botez, cu El ați și înviat prin credința în lucrarea lui Dumnezeu, Cel ce L-a înviat pe El din morți» (Coloseni II, 12).

Taina Sfântului Botez este taina nașterii duhovnicești a persoanei întru Hristos, dar și a Domnului Hristos întru el.

Sfântul Ierarh Vasile cel Mare, vorbind despre Sfântul Botez, explică: «De ce se botează în numele Tatălui, și al Fiului, și al Duhului Sfânt? Pentru ca să învățăm dogma evlaviei și să renaștem în Duh, pentru ca să umblăm pe căile Duhului, schimbând locurile și obiceiurile omului vechi. Ca fii ai Tatălui, să rămânem în El prin credință și iubire, prin păzirea poruncilor! Trăind în Duhul, ne botezăm în numele Fiului, îmbrăcați în Fiul, devenim noi înșine fii ai lui Dumnezeu, adică ne botezăm în numele Tatălui. Cugetând cele mai de sus, dreptii vor străluci ca soarele».

Să păstrăm haina botezului nostru curată și în această zi, când în toate bisericile este săvârșită slujba Sfințirii apei celei mari, ca să o luăm cu vrednicie și așa să ne apropiem de Dumnezeu și să primim înfierea”, i-a îndemnat Chiriarchul Râmnicului pe credincioșii care au fost participat la Sfânta Liturghie.

„Sfântul Ioan Botezătorul este model de credință, smerenie și demnitate”

In ziua sărbătoririi Soborului Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul, 7 ianuarie, Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, a slujit în biserica din municipiul Râmnicu-Vâlcea așezată sub ocrotirea Înainte Mergătorului Domnului.

„Nu întâmplător, vedem că Sfântul Ioan Botezătorul începe activitatea sa de pregătire a omului spre venirea Împărăției lui Dumnezeu prin cuvintele: „pocăiți-vă, că s-a apropiat Împărăția Cerurilor” (Matei III, 2). Sfântul Ioan Botezătorul chema la conștientizarea stării păcătoase a tuturor claselor sociale, muștrându-i și îndemnându-i să facă roade vrednice de pocăință pentru întâmpinarea lui Mesia. Sfântul Grigorie Palama spune într-o omilie că pocăința este începutul, mijlocul și sfârșitul viețuirii creștine.

În pofida predicii sale moralizatoare, Sfântul Ioan avea o atitudine smerită, mărturisind: «Vine în urma Mea Cel ce este mai tare decât mine, Căruia nu sunt vrednic, plecându-Mă, să-i dezleg cureaua încălțămintelor» (Marcu I, 7). Dar și mai mult s-a smerit când a atins creștetul Creatorului, prin botezarea Fiului lui Dumnezeu în râul Iordan. De aceea, Sfântul Ioan Botezătorul este un model de smerenie și de credință pentru că el L-a arătat lumii pe Hristos, însă este și un model de demnitate, pentru că a mărturisit înaintea regelui Irod sfînțenia poruncilor lui Dumnezeu. La fel și noi suntem datori a împlini cuvântul lui Dumnezeu în viața noastră, pentru a ne arăta prieteni Sfântului Ioan și a ne învrednici de simțirea harului Preasfintei Treimi”, a arătat Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Varsanufie în cuvântul de învățătură împărtășit preoților și credincioșilor care au participat la Sfânta Liturghie.

În anul 2019, Arhiepiscopia Râmnicului a oferit ajutoare materiale și financiare în valoare totală de 708.114,69 lei, pentru 18.554 de beneficiari

Sub președinția Înaltpreasfințitului Părinte Varsanufie, la Sala *Emaus* a Casei Sfântul Ierarh Calinic s-au desfășurat joi, 9 ianuarie, lucrările Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Râmnicului.

Pe parcursul întregului an 2019, activitatea Arhiepiscopiei Râmnicului s-a desfășurat sub multiple aspecte: administrativ-pastoral, cultural-misionar și social-filantropic, cu mult dinamism, menit să împlinească vocația Bisericii în societatea de astăzi.

În plen, au fost prezentate spre examinare și aprobare, rapoartele de activitate ale sectoarelor administrației eparhiale, bilanțul financiar pe anul 2019 și planul bugetar pentru anul 2020.

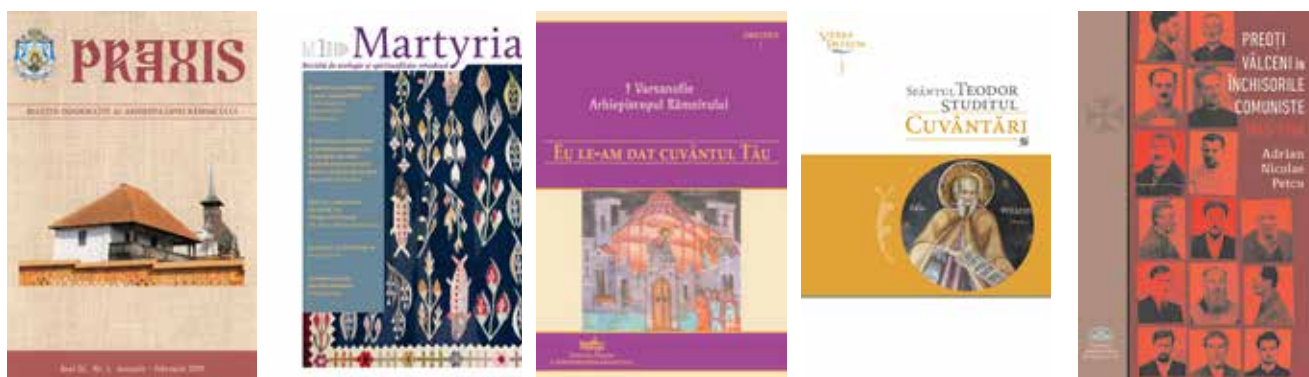
Membrii Adunării Eparhiale au luat act de amploarea lucrărilor Centrului Eparhial, ale protopopiatelor, parohiilor și mănăstirilor, cu referire la activitățile administrativ-bisericești, culturale, misionare, programele social-filantropice și proiectele educativ-religioase cu tinerii desfășurate în cursul anului 2019.

A fost intensificată activitatea social-filantropică, fiind oferite **ajutoare materiale și financiare în valoare totală de 708.114,69 lei, pentru 18.554 de beneficiari**. Cele mai multe ajutoare au fost acordate din fondurile de asistență socială de la Centrul Eparhial și protoierii, fiind însă acordată o atenție deosebită și programelor sociale cu caracter permanent.

În Arhiepiscopia Râmnicului funcționează un număr de 42 de structuri instituționale care desfășoară activități cu caracter social-filantropic (programe sociale, centre de zi, așezăminte social-educative). Prin programele sociale ale celor patru protoierii, **100 de persoane beneficiază zilnic de masa de prânz**, iar în cadrul proiectului „Masa pe roți”, **80 de persoane vârstnice beneficiază zilnic de masă caldă**, dar și de îngrijire igienico-sanitară periodică. Copiii din familii dezorganizate sau monoparentale au fost sprijiniți la Centrul de Zi „Petria” și la Centrul Rezidențial Copăcelu, unde beneficiarii provin din Centrul de primiri în regim de urgență al Direcției de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea.

Prin Departamentul de misiune pentru romei, în cadrul proiectului social filantropic „Mirro ghiozdano – Ghiozdanul meu”, **150 de copii romei au beneficiat de ghiozdane și rechizite școlare** și încă **100 au primit ghetuțe noi prin proiectul „Podema tatipen – Ghetuțe călduțe”**. De asemenea, **700 de persoane au beneficiat de pelerinaje sociale**, iar **1.200 de persoane au primit articole de îmbrăcăminte și produse alimentare**. În cadrul programului „Sănătatea rromilor”, **100 de persoane de etnie rromă au participat la programe educative**, în vederea dobândirii de comportamente sanogene și adoptării unui stil de viață sănătos.

O atenție deosebită a fost acordată și educației viitorilor slujitori ai altarelor, fiind oferite **burse lunare elevilor Seminarului Teologic Ortodox Sfântul Nicolae din Râmnicu-Vâlcea cu medii de peste 9.50 (350 de lei lunar/elev)**, precum și **burse pentru 6 studenți ai Facultății de Teologie din Craiova**. Pentru a preîntâmpina abandonul școlar, Arhiepiscopia Râmnicului a oferit un sprijin real copiilor care provin din familii cu posibilități materiale reduse. Astfel, la debutul anului școlar 2019-2020, **2906 elevi din eparhie au primit rechizite școlare, în valoare de 121.663 lei**.

În plan cultural, Arhiepiscopia Râmnicului a organizat **33 de simpozioane internaționale, naționale, conferințe, expoziții, piese de teatru religios, recitaluri și alte activități cultural-religioase**, iar prin intermediul editurii eparhiale

Praxis au fost tipărite **5 cărți, 5 CD-uri, 6 numere ale buletinului eparhial Praxis, 2 numere ale revistei teologice eparhiale Martyria și Misiunea**, Revista Centrului de Cercetare a Conlucrării Bisericii Ortodoxe cu Armata României *General Paul Teodorescu*.

Totodată, au fost organizate concursuri interdisciplinare și activități religios-educative județene și naționale în unități școlare din cuprinsul Eparhiei, precum și 16 tabere și școli de vară pentru copii din familii defavorizate.

În cuvântul de închidere a Adunării Eparhiale, Înaltpreasfințitul Părinte Varсануфie, Arhiepiscopul Râmnicului, a subliniat necesitatea intensificării activității pastoral-misionare și social-filantropice în anul 2020, mulțumind, în același timp, membrilor Adunării Eparhiale pentru implicarea lor în rodnicile activități din anul trecut.

Slujbă de pomenire pentru poetul Mihai Eminescu și recital din lirica eminesciană

Râmniceni, iubitori ai operei poetului Mihai Eminescu, au participat miercuri, 15 ianuarie, de Ziua Culturii Naționale, la o manifestare cultural-religioasă, prilejuită de împlinirea a 170 de ani de la nașterea marelui poet. Evenimentul comemorativ a fost organizat de Arhiepiscopia Râmnicului, în parteneriat cu Teatrul Municipal „Ariel” din Râmnicu-Vâlcea, la Centrul Eparhial.

Manifestarea comemorativă a debutat cu slujba Parastasului, săvârșită în Biserica Adormirea Maicii Domnului din cadrul Centrului Eparhial de către Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Varsanufie, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. Răspunsurile liturgice au fost date de Corul Seminarului Teologic Ortodox Sfântul Nicolae din Râmnicu-Vâlcea.

La finalul slujbei, Chiriarhul Râmnicului a evidențiat personalitatea marcantă pentru cultura română a poetului Mihai Eminescu: „S-au împlinit 170 de ani de când Dumnezeu l-a hărăzit neamului omenesc, devenind un arhanghel al culturii poporului român. Mihai Eminescu, născut în ținutul binecuvântat și plin de sfințenie al Botoșanilor, ca al șaptelea din cei unsprezece copii, într-o familie binecredincioasă, la 15 ianuarie 1850, este, că vrem sau nu, pilonul central al literaturii române și, totodată, un impresionant apărător al valorilor naționale românești. Cunoștea bine învățătura Bisericii Ortodoxe pentru că a avut rude apropiate care au ales viața monahală la mănăstirile Agafton și Vorona. În aceste vetre de sihăstrie a cunoscut îndeaproape spiritualitatea Ortodoxiei românești. Este de apreciat faptul că întotdeauna și-a adus aminte cu duioșie și cu statornică credință despre acești ani, dar și despre cei care au avut un rol important în formarea sa intelectuală, cu o recunoștință aparte pentru profesorul Aron Pumnul. I se poate datora perfecționarea limbii române, reușind să așeze în versuri cele mai calde și mai

puternice simțăminte ale poporului român”, a spus Înaltpreasfinția Sa.

În continuare, Părintele Arhiepiscop Varsanufie a reliefat legătura marelui poet cu ținuturile Vâlcii: „Mihai Eminescu a fost strâns legat de ținutul Vâlcii, pentru că a luptat din răzputeri ca Mănăstirea Cozia, ctitoria voievodului Mircea cel Bătrân, care fusese transformată în închisoare, să fie redată cultului. Dragostea sa pentru Mănăstirea Cozia, pentru ctitorul ei, care s-a concretizat în «Scrisoarea a treia», l-a determinat să vină pe aceste meleaguri ale Arhiepiscopiei Râmnicului. De aceea, a fost rânduit ca în incinta Centrului Eparhial să fie așezat un bust al poetului Mihai Eminescu, pentru a ne aduce prinosul de recunoștință și de a ne exprima dragostea față de cel care a fost hărăzit de Dumnezeu să fie arhanghel al culturii românești”.

După slujba de pomenire, au fost rostite ecteniile și rugăciuni la bustul poetului național Mihai Eminescu, aflat în incinta Centrului Eparhial. Au participat elevi și profesori de la Școala Gimnazială I.G. Duca din Râmnicu-Vâlcea, oameni de cultură și preoți de la parohii din cuprinsul Protoieriei Râmnicu-Vâlcea.

Apoi, în sala Iosif Episcopul a Casei Sfântul Ierarh Calinic, a urmat recitalul de muzică și poezie „Dor de Eminescu...”, susținut de actorii Camelia Constantin, Anca Olteanu, Dan Constantin și Gabriel Popescu de la Teatrul Municipal „Ariel” din Râmnicu-Vâlcea, acompaniați la pian de doamna Galina Nemțanu.

Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie a slujit la hramul Facultății de Teologie din Craiova

Praznicul Sfinților Trei Ierarhi a fost întâmpinat cu aleasă bucurie la Facultatea de Teologie din Craiova.

Evenimentele dedicate cu acest prilej celor trei patroni spirituali au început în dimineața zilei de 30 ianuarie, cu Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, săvârșită la Altarul Catedralei Mitropolitane *Sfântul Mare Mucenic Dimitrie* din Craiova de Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei, împreună cu Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, și Preasfințitul Părinte Nicodim, Episcopul Severinului și Strehaiei, înconjurați de soborul părinților profesori.

Festivitățile au continuat la sediul facultății, unde, în *Aula Mitropolit Nestor Vornicescu*, s-au rostit alocuțiuni și s-a prezentat bilanțul academic pe anul 2019.

În cuvântul de binecuvântare împărtășit cu acest prilej, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Irineu a mulțumit arhierilor prezenți, corpului profesoral și studenților Facultății de Teologie din Craiova pentru participare și pentru întreaga jertfă așezată în slujba învățământului teologic academic. După întâlnirea festivă din *Aula Mitropolit Nestor Vornicescu*, participanții au putut admira

exponatele vernisajului „Satul românesc de la peisaj la mesaj, de la trecut, la prezent și viitor”, organizat de profesorii și studenții Secției Arte Vizuale, în Muzeul de Artă Ecclesială al Facultății.

Înființată în anul 1992, instituția de învățământ teologic din Cetatea Băniei își deschide porțile pentru noile generații de slujitori ai sfințelor altare, pentru viitorii dascăli și misionari ai Bisericii Ortodoxe Române. Sub conducerea și binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei, prestigioasa instituție de învățământ teologic de rang universitar duce mai departe o frumoasă tradiție, împodobită cu numeroase realizări și împliniri. La loc de cinste pot fi amintite înființarea noului sediu al facultății, din strada Brestei, nr. 24, unde învață studenții de la secțiile de *Pastorală*, *Arte vizuale*, de la masterat și doctorat. Toate realizările administrative fac dovada faptului că preocuparea pentru învățământul teologic în Cetatea Băniei din ultimele două decenii a crescut mult în rândul credincioșilor olteni, și nu numai. Mai mult, prin mandatul teologilor care au studiat aici, glasul Bisericii Ortodoxe se face auzit în toate colțurile lumii.

602 ani de la trecerea la Domnul a voievodului Mircea cel Bătrân

Preoți, oameni de cultură și elevi au participat vineri, 31 ianuarie, la slujba de pomenire a voievodului Mircea cel Bătrân, ctitorul Mănăstirii Cozia. Slujba Parastasului a fost săvârșită de Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului.

La finalul slujbei de pomenire, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Varsanufie a reliefat activitatea voievodului Mircea cel Bătrân în contextul politic al vremii, cât și importanța personalității sale: „Voievodul Mircea cel Bătrân a luptat cu timp și fără timp la păstrarea unității neamului prin credință și cultură. Primele școli au fost înființate în cadrul mănăstirilor ctitorite de voievozi, iar în acest sens nu trebuie să uităm că prima școală de caligrafi din Țara Românească a fost înființată de Mircea cel Bătrân la Cozia. A susținut, prin toate coordonatele activității sale de domn, românii din Transilvania, considerându-i frați cu cei din celelalte țări românești, fapt pentru care le-a sprijinit activitățile misionare. De aceea, dreapta credință și evlavia domnitorului nu pot fi puse la îndoială”.

Totodată, Înaltpreasfinția Sa a vorbit despre însemnătatea spirituală a acestei ctitorii voievodale de pe malul drept al Oltului, evidențiind rolul călugărilor închinovați la Cozia în dezvoltarea culturii române și intensificarea vieții duhovnicești: „Practica rugăciunii isihaste, influența pe care a exercitat-o asupra artei și culturii românești, au păstrat Mănăstirea Cozia într-o permanentă atenție a voievozilor români, a episcopilor, boierilor și călătorilor străini.

Mănăstirea a fost dintotdeauna lăcaș și școală duhovnicească a evlaviei și sfințeniei, în care s-au cultivat marile virtuți evanghelice și s-au desăvârșit sufletele iubitoare de Hristos, până au ajuns la asemănarea cu Dumnezeu”.

*„Trebuie să devenim
primitori de
Dumnezeu, asemenea
dreptului Simeon”*

Eveniment

În ziua Praznicului Întâmpinării Domnului, duminică, 2 februarie, la Biserica Toți Sfinții din municipiul Râmnicu-Vâlcea a avut loc așezarea noii racle din argint cu părțile din moaștele Sfântului Mare Mucenic Mina. Slujba de binecuvântare a raclei și Sfânta Liturghie au fost săvârșite de Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului.

„Prezența sfinților este de mult preț pentru întreaga Biserică, comuniunea cu Mântuitorul Hristos realizându-se în Biserică pentru rugăciunile Sfinților. Comuniunea noastră cu Hristos Domnul devine tot mai strânsă prin bineplăcuții Săi, aceștia întărindu-ne pe noi pe calea către Împărăția lui Dumnezeu, atât prin exemplul vieții lor, cât și prin harul dumnezeiesc împărtășit nouă.

Sfintele moaște sunt prezențe vii ale harului lui Dumnezeu în lume, arătând că sfântul este lucrător nu doar cât trăiește aici pe pământ, ci cu și mai multă putere după trecerea lui în Împărăția lui Dumnezeu”, a spus Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Varsanufie.

În cuvântul de învățătură despre Praznicul Întâmpinării Domnului, Chiriarhul Râmnicului a îndemnat credincioșii să fie „asemenea dreptului Simeon, primitori de Dumnezeu, pentru că Mântuitorul Hristos, purtând în întregime ceea ce era al nostru, afară de păcat, ne-a făcut prin înfiere fii ai Aceluiași Tată și dimpreună moștenitori ai împărăției Sale. Dreptul Simeon a fost învrednicit nu numai să fie primitor de Dumnezeu, ci și văzător de Dumnezeu, lucrare duhovnicească la care suntem și noi chemați să devenim. Pentru noi, cei care am cunoscut Legământul Noului Testament, fiind înfiați de Dumnezeu, aceste cuvinte ne arată că suntem chemați spre a moșteni Împărăția lui Dumnezeu”.

Cinstirea Sfintei Icoane a Maicii Domnului *Portărița* de la Mănăstirea Antim

Pentru preacinstirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, monahi, monahii și pelerini vâlceni s-au adunat în rugăciune în seara zilei de duminică, 9 februarie, la Mănăstirea Antim, unde Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului a săvârșit slujba Privegherii de toată noaptea.

„Fiecare cântare, fiecare rugăciune pe care o înălțăm Preasfintei Născătoare de Dumnezeu nu va putea să laude precum se cuvine pe cea care este «icoana înșuflețită a virtuții și a toată bunătatea, singura învrednicită a cuprinde toate darurile Duhului», precum o numește Sfântul Grigorie Palama.

Noi, cu nevrednicie căutăm să înălțăm glasurile noastre, cerând milostivirea ei, atunci când suntem în suferință, în vreo grea încercare, însă ea, cu iubirea unei mame ne poartă sub acoperământul ei, mijlocind înaintea Fiului ei iertarea păcatelor noastre. Chipul ei blând din sfânta icoană ne ridică din prăpastia deznădăjduirii, ne întărește, dar ne

și mustră, pentru că viețuirea noastră este străină de Evanghelia Fiului ei, că ne-am lăsat cuprinși de nepăsare, că frica de Dumnezeu nu o mai cunoaștem și că toate darurile lui Dumnezeu le nesocotim.

Prin viața ei smerită și purtată în rugăciune neîncetată către Dumnezeu, Maica Domnului ne este pildă de nevoință și puternică ajutorătoare, pentru că Preasfânta Născătoare de Dumnezeu vine alături de noi și devine împreună rugătoare cu noi, dacă ne străduim pentru mântuirea noastră. De aceea, ea se face pentru fiecare dintre noi o bună Portăriță, care deschide ușile Raiului celor care se nevoiesc pe calea cea anevoioasă a mântuirii”, a reliefat Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Varsanufie.

„Pilda fiului risipitor ne învață că oricât de păcătoși am fi, nu trebuie să deznădăjduim, ci trebuie să ne venim în fire”

Dumnezeu Se bucură atunci când un păcătos se întoarce către El, atunci când un om păcătos se leapădă de păcatul său și revine în Biserică, adică în casa Sa”, a arătat Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, duminică, 16 februarie, la Biserica Sfântul Antim Ivireanul din municipiul Râmnicu-Vâlcea.

Continuând exegeza parabolei, Chiriarhul Râmnicului a subliniat: „este de ajuns ca păcătosul să manifeste căință și dorință de îndreptare pentru ca Dumnezeu să-i trimită har și binecuvântare și să-l izbăvească.

«Ce este mai îndepărtat decât să te depărtezi de propriul sine și nu neapărat de un loc? Netăgăduit, cel ce se separă de Hristos este un izgonit din patria sa, ca locuitor al lumii, căci noi nu mai suntem străini și locuitori vremelnici, ci suntem împreună cetățeni cu sfinții și casnici ai lui Dumnezeu (Efeseni II, 19), căci noi, cei care eram departe, ne-am apropiat prin sângele lui Hristos (Efeseni II, 13)», spunea Sfântul Ambrozie al Milanului.

Așadar, trebuie să ne venim în fire și să căutăm frumusețea cea dintâi a creației, pentru că Dumnezeu așteaptă răbdător întoarcerea noastră, după cum ne încredințează Sfânta Scriptură: «Iată, Eu stau la ușă și bat...» (Apocalipsa III, 20). Veșmântul pe care tatăl îl așază pe umerii fiului său este veșmântul dreptății (Isaia LXI, 10), veșmântul pocăinței cu care putem intra la cina fiului de împărat (Luca XIV, 16)”.

„Dreapta credință și mărturisirea ei reprezintă atât elementul de unitate între creștini, cât și garanția prezenței Cuvântului lui Dumnezeu în inima omului”

Mărturisirea cea mai vie este aceea prin care arătăm, nu în cuvinte multe, ci prin faptele noastre, că Hristos S-a născut cu adevărat în inima noastră”, a spus Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, în Duminica Ortodoxiei la Parohia Vaideeni I din Protopopiatul Horezu.

Continuând cuvântul de învățătură, Chiriarhul Râmnicului a subliniat: „Mărturisirea învățăturii de credință, propovăduirea Cuvântului lui Dumnezeu este strâns legată de pocăință. Credința și mărturisirea ei nu reprezintă o problemă exclusiv eclesiologică, ci și una de soteriologie, având în vedere faptul că dreapta credință și mărturisirea ei reprezintă atât elementul de unitate între creștini, cât și garanția prezenței Cuvântului lui Dumnezeu în inima omului, o garanție a dinamismului duhovnicesc, a transformării omului de la chip spre asemănare.

Lucrarea mărturisitoare a Cuvântului se concretizează în schimbarea minții omului prin puterea pocăinței: „Să nu vă potriviți cu acest veac, ci să vă schimbați prin înnoirea minții” (Romani XII, 2). Ascultând cuvântul lui Dumnezeu, omul se modelează după acesta, impregnându-se de Sfânta

Scriptură. Aceasta pătrunde sufletul și-l schimbă, după modelul Cuvântului și al gândirii dumnezeiești.

Viața în Biserică a credincioșilor se întemeiază pe Hristos. Acesta este vița, iar credincioșii mlădițele. Precum mlădițele nu pot rodi de la sine dacă nu rămân în viță, tot așa nici credincioșii nu pot aduce roadă dacă nu rămân uniți cu Hristos – Cuvântul (Ioan XV, 1-2). Hristos Domnul nu îl cheamă pe om ca pe un primitor pasiv al Său, ci spre a deveni purtător energic și părtaș al vieții adevărate ce i se dă prin transformarea lui. Când omul se preocupă de mântuirea proprie și răspunde la chemarea lui Hristos, primindu-L pe Acesta în inima lui, el devine mlădiță aducătoare de roadă”.

Procesiune cu Icoana Maicii Domnului de la Mănăstirea Dintr-un Lemn, cu moaștele Sfântului Ierarh Nectarie și ale Sfântului Cuvios Grigorie Decapolitul

Așezându-i pe sfinții ocrotitori drept mijlocitori ai rugăciunilor înălțate pentru vindecarea de Coronavirus, Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, a purtat, sâmbătă, 28 martie, după săvârșirea Sfintei Liturghii, în procesiune pe străzile municipiului Râmnicu-Vâlcea, icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului de la Mănăstirea Dintr-un Lemn, racla cu moaștele Sfântului Ierarh Nectarie de la Catedrala Arhiepiscopală și racla cu moaștele Sfântului Cuvios Grigorie Decapolitul de la Mănăstirea Bistrița.

Potrivit tradiției Bisericii noastre strămoșești, la vremuri de restriște erau purtate în procesiune moaște ale sfinților și icoane făcătoare de minuni, spre izbăvirea de epidemii, spre vindecarea celor bolnavi, spre întărirea în credință și spre mângâierea credincioșilor. Astfel, de-a lungul timpului, moaștele Sfântului Grigorie Decapolitul au fost duse în procesiune în București în anul 1763 pentru izbăvirea de epidemia de ciumă, în Craiova în anul 1814 în timpul epidemiei de

ciumă din vremea lui Ioan Vodă Caragea, în trei procesiuni pentru izbăvirea de holeră și în 19 procesiuni pentru izbăvirea de secetă.

Desfășurat cu aprobarea autorităților locale și cu respectarea dispozițiilor Ordonanței Militare nr. 3/2020, pelerinajul s-a realizat pe traseul: Arhiepiscopia Râmnicului – strada Arhiepiscopiei, Str. Carol I – Alea Olănești – Calea lui Traian – Str. General Magheru - Bd. Tineretului – Bd. Pandurilor – Str. I.C. Brătianu – Bd. Tineretului – Str. Libertății – Str. Remus Bellu – Bd. Nicolae Bălcescu – Str. Nicolae Titulescu – Str. Republicii – Calea lui Traian – Bd. Nicolae Bălcescu – Str. General Praporgescu – Bd. Tudor Vladimirescu – Calea lui Traian - Str. Arhiepiscopiei.

În fața bisericilor și a spitalelor, Chiriarhul Râmnicului a citit rugăciuni către Dumnezeu, Doctorul trupurilor și al sufletelor noastre, către Maica Domnului și către Sfinții ocrotitori ai Eparhiei Râmnicului, îndemnându-i pe credincioși să respecte recomandările privind păstrarea sănătății proprii și a semenilor.

**„Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor,
încât să vadă faptele voastre cele bune
și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri!” (Matei V, 16)**

Procesiune de Bobotează în Parohia Crețeni, Protoieria Drăgășani

De Praznicul Botezului Domnului, în Parohia Crețeni, Protopopiatul Drăgășani, a fost organizată o procesiune între locașurile de cult ale parohiei.

Procesiunea a debutat cu săvârșirea slujbei Vecerniei și a sfințirii apei la biserica filie cu hramul *Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil*, monument istoric, de un numeros sobor de preoți, în prezența credincioșilor din parohie și din comunele învecinate. Soborul preoților dimpreună cu alaiul credincioșilor au mers în procesiune spre biserica

cu hramul *Sfântul Ioan Botezătorul*.

Acțiuni sociale pentru 40 de familii defavorizate din Parohia Colonie Nuci

Sectorul social-filantropic și misionar al Arhiepiscopiei Râmnicului a organizat în luna ianuarie o serie de acțiuni social-filantropice pentru familii cu posibilități materiale precare.

Astfel, Arhiepiscopia Râmnicului a venit într-o întâmpinarea nevoilor materiale ale familiilor defavorizate din cartierul Colonie Nuci, al municipiului Râmnicu-Vâlcea, prin oferirea de articole vestimentare, lenjerii de pat și încălțăminte.

Cele aproape 100 de cutii cu articole au fost distribuite miercuri, 15 ianuarie, către 40 de familii din Parohia Colonie Nuci, Protoieria Râmnicu-Vâlcea. Acțiunea socială a fost coordonată de

doamna Viorica Adriana Iancu, consilier social, și prin implicarea preotului Gabriel Dragomir.

„Toate lucrurile pe care aceste familii le-au primit sunt pentru mulți dintre noi bunuri firești, însă pentru mulți semeni de-ai noștri sunt bunuri pe care doresc să le aibă, din cauza lipsei posibilităților financiare. De aceea, această acțiune caritabilă le aduce nu numai bucurie, ci și o șansă pentru incluziunea lor socială, fapt pentru care mulțumim tuturor celor care ne-au sprijinit”, a precizat părintele Gabriel Dragomir.

Pentru familiile care au copii nou născuți, sugari sau de vârste mai mari, au fost distribuite produse din gama Bebivita și Hipp, plicuri cu ceai și jucării.

Acțiuni sociale în parohii din Protoieria Drăgășani

Beneficiari ai acțiunilor social-filantropice desfășurate de Arhiepiscopia Râmnicului duminică, 19 ianuarie, au fost și câteva familii cu copii nou născuți, sugari sau de vârste mai mari, care au primit produse de îngrijire și alimente de bază. Bunurile au fost împărțite la familii din diferite parohii din cuprinsul Protoieriei Drăgășani de către părintele protoiereu Daniel Bîrneală împreună cu preoții din fiecare comunitate.

Daruri pentru familii defavorizate

O nouă acțiune social-filantropică pentru enoriași cu posibilități financiare precare a fost organizată de Sectorul Social-filantropic și misionar al Arhiepiscopiei Râmnicului și Parohia Goranu din Protoieria Râmnicu-Vâlcea, marți, 20 ianuarie.

Beneficiari au primit alimente de bază.

Întâlnire catehetică în Parohia Zătreni

Elevi de la Școala Gimnazială Zătreni au participat joi, 30 ianuarie, la o întâlnire catehetică, care a avut loc la biserica din comunitate.

Activitatea a avut loc după Sfânta Liturghie și a prilejuit dezbateri pe tema „Sfinții Trei Ierarhi - modele ale iubirii față de semenii”, participanți fiind elevii clasei a IV-a, îndrumați de profesoara de Religie, doamna Elena-Alina Bondoc.

Părintele Mihail Gherghina le-a prezentat copiilor aspecte privitoare la educația pe care Sfinții Trei Ierarhi au dobândit-o în familiile lor, fapt pentru care „ei au căutat să fie bineplăcuți lui Dumnezeu, prin darurile lor: chemarea călugărească a Sfântului Vasile cel Mare, înalta teologie a Sfântului Grigorie Teologul și evanghelia practică a Sfântului Ioan Gură de Aur.

Sfinții Trei Ierarhi rămân cunoscuți în credința ortodoxă ca luminători, ca propovăduitori ai unor învățături menite să întărească dreapta credință și să lumineze poporul. Mai mult, Sfinții sunt modele de viață dăruite lui Dumnezeu. Numiți mari dascăli ai lumii și Ierarhi, sunt socotiți cele mai strălucite modele de păstori ai credinței ortodoxe”.

Activitate catehetică în Parohia Căineni I

Parohia Căineni I din Protoieria Călimănești și Școala Gimnazială General David Praporgescu din localitatea Căinenii Mari au organizat joi, 30 ianuarie, o nouă activitate catehetică.

În cadrul parteneriatului educațional încheiat între Parohie și Școală, elevi de la clasa pregătitoare până la clasa a III-a au participat

la întâlnirea catehetică intitulată „Hristos în familia mea”. Întâlnirea a fost precedată de Sfânta Liturghie. Activitatea catehetică a fost coordonată de părintele Iulian-Mihai Barboși.

Rugăciuni de binecuvântare pentru noii elevi ai Școlii Militare de Subofițeri Jandarmi din Drăgășani

La Școala Militară de Subofițeri Jandarmi Grigore Alexandru Ghica din Drăgășani a început luni, 3 februarie, un nou curs de pregătire.

„După admitere, elevii au început activitățile militare specifice pregătirii cazone. Plini de încredere și având puternică dorința de a se ridica la prestigiul școlii militare, au pornit pe noul drum al carierei militare. De aceea, ca de fiecare dată, au fost înălțate rugăciuni de binecuvântare atât pentru elevii școlii, cât și pentru instructorii și toți ostenitorii din acest așezământ militar”, a precizat preotul militar Marin Drăguț.

Lucrările Cercului pastoral Râmnicu-Vâlcea Sud

Joi, 13 februarie, la Parohia Goranu din municipiul Râmnicu-Vâlcea, în prezența părintelui protoiereu Silviu Cârstea Ancuța, a avut loc întrunirea preoților din cadrul Cercului pastoral-misionar Râmnicu-Vâlcea Sud.

Lucrările cercului pastoral au debutat cu săvârșirea slujbei de Te Deum, urmată de susținerea prelegerii cu tema „Familia creștină – între valorile tradiționale și provocările actuale”, de către părintele Constantin Olariu, care a arătat că „Biserica consideră familia ca fiind întemeiată de Însuși Dumnezeu, prin aceea că El a creat omul, bărbat și femeie (Facere I, 27). Prin Hristos, familia devine «imagine

miniaturală a Bisericii» și model al legăturii mistice dintre El și Biserică, cu valoare de Taină (Efeseni V, 32)”.

În partea a doua a întâlnirii s-au purtat discuții privitoare la intensificarea pastorației prin redescoperirea planului lui Dumnezeu cu privire la familie și a vocației pe care familia o are în planul lui Dumnezeu.

Cercul pastoral misionar Ocnele Mari s-a întrunit la Parohia Trăistari

La Parohia Trăistari din orașul Ocnele Mari a avut loc întâlnirea preoților din cadrul Cercului pastoral-misionar Ocnele Mari, din Protopopiatul Râmnicu-Vâlcea.

Tema întâlnirii, „Viața familiei creștine în lumina Sfintei Scripturi”, a fost prezentată de părintele Bogdan Nistor, care a subliniat că „prin căsătorie, ca Taină, omul nu este doar o ființă cu funcții sociale, ci intră direct în legătură cu valorile și comuniunea cu Dumnezeu”.

După prezentare, au avut loc dezbateri privitoare la activitățile catehetice și duhovnicești, pastoral – misionare și administrative din cadrul parohiilor cercului

pastoral Ocnele Mari, întâlnirea dovedindu-se a fi un prilej de sporire a comuniunii și de intensificare a colaborării între preoți.

Activitate educațională, cu participare internațională, la Parohia Călimănești II

Parohia Călimănești II a fost vineri, 14 februarie, gazda unei activități educaționale la care au participat 65 de cadre didactice și elevi din 4 țări europene. Manifestarea a făcut parte dintr-un proiect coordonat de Școala Gimnazială Șerban Vodă Cantacuzino din orașul Călimănești.

„Prin derularea «Proiectului de parteneriat strategic pentru implementarea schimbului

de bune practici în domeniul școlar Friends of earth», am fost onorați să fim gazda uneia dintre activitățile incluse în acest proiect. Astfel, la biserica parohială am primit 30 de cadre didactice și 35 de elevi din patru țări europene: Ungaria, Portugalia, Letonia și Turcia.

Întâlnirea s-a desfășurat în cadrul Parteneriatului educațional încheiat între Parohia Călimănești II, Școala Gimnazială Șerban Vodă Cantacuzino și Primăria orașului Călimănești”, a precizat preotul paroh Petre Iulian Lixandra.

Cerc pastoral-misionar în Protopopiatul Horezu

Lucrările Cercului pastoral-misionar nr. 2 al Protopopiatului Horezu s-au desfășurat vineri, 14 februarie, la Biserica Izvorul Tămăduirii și Sfinții fără de arginți Cosma și Damian a spitalului din orașul Horezu. Tema propusă dezbaterii a fost „Parohia, spațiul sacru al vieții noastre”.

„Parohia este comunitatea de viață, de solidaritate, de credință, de speranță, de iubire și de istorie, de trecut, prezent și viitor în care preoții și credincioșii se împărtășesc din darurile Preamilostivului Dumnezeu. Mărturia noastră comună asupra binefacerilor primite trebuie să se unească cu faptele, pentru a-i putea ajuta pe credincioși să-L cunoască pe Dumnezeu, trăind deplin, autentic și intens viața în Hristos”, a precizat părintele protoiereu Mihai Cârțan.

Întâlnire catehetică la Parohia Foleștii de Sus

Parohia Foleștii de Sus din Protoieria Horezu a organizat duminică, 16 februarie, o nouă întâlnire catehetică.

Tema întâlnirii, „Taina Cununiei – unitatea dintre bărbat și femeie, unitatea dintre Hristos și Biserică”, a fost prezentată de părintele Vasile-Emanoil Găman, acesta reliefând însemnătatea căsătoriei, potrivit învățăturilor cuprinse în Sfânta Scriptură și scrieri ale Sfinților Părinți.

„Întrucât instituția familiei este amenințată de fenomenul secularizării și de relativismul moral, am dorit să reamintim credincioșilor parohiei că unirea dintre un bărbat și o femeie

în Hristos constituie o mică Biserică sau o icoană a Bisericii”, a precizat părintele Vasile-Emanoil Găman.

Cercul pastoral-misionar Băbeni s-a

Întrunit la Parohia Mănăstireni

Luni, 17 februarie, în Protopopiatul Râmnicu-Vâlcea, la Parohia Mănăstireni din comuna Frâncești a avut loc întrunirea preoților din Cercul pastoral-misionar „Băbeni”.

Lucrările cercului pastoral au debutat cu săvârșirea Tainei Sfântului Maslu, urmată de susținerea prelegerii cu tema „Pastorația părinților și a copiilor în Biserica Ortodoxă Română”, de către părintele Florin Mihai.

„Familia este binecuvântare și lumină a Preasfintei Treimi, întrucât în ea omul trăiește taina și bucuria filiației, fraternității și paternității. Din familia creștină copilul învață să caute familia spirituală sfințitoare, adică Biserica, ai cărei membri sunt numiți fii și fiice, frați și surori, părinți și mame duhovnicești în Hristos.

Educația familiei începe de la educația copiilor, viitorii membri ai unor familii tinere. Nici școala și, de multe ori, nici familia, nu reușesc să îndeplinească pe deplin sarcinile educative”, a subliniat părintele Florin Mihai.

După prezentare, pentru susținerea elevilor care provin din familii cu situații materiale precare au fost organizate o serie de parteneriate cu instituțiile de învățământ și autoritățile locale.

Cerc pastoral-misionar în Protoieria Călimănești

Preoții de la parohiile arondate Cercului pastoral-misionar Gura Văii din Protoieria Călimănești s-au întrunit marți, 18 februarie, în ședință de lucru, la Biserica Sfântul Mare Mucenic Gheorghe a Parohiei Bogdănești II.

Tema întrunirii a fost dedicată „Anului omagial al pastorației părinților și copiilor”, iar referențiar a fost preotul Victor Constantin Croitoru, de la Parohia Bogdănești II.

„Pastorația părinților și a copiilor nu este o lucrare recentă a Bisericii pentru că familia a fost în grija ei dintotdeauna. Lucrarea pastoral-misionară a Bisericii trebuie să se adreseze în primul rând părinților, pentru că ei sunt primii pedagogi ai copiilor și cei mai în măsură în orientarea acestora.

Dacă părinții devin dezinteresați pentru formarea duhovnicească a copiilor, atunci și copiii vor deprinde atitudini și comportamente indifferente față de credință și față de Dumnezeu. De aceea, este nevoie de implicarea părinților în activitățile catehetice ale Bisericii”, a precizat părintele Victor Constantin Croitoru.

Activități social-filantropice și educaționale desfășurate de Liga Femeilor Ortodoxe din Arhiepiscopia Râmnicului

Alături de copiii instituționalizați

Membrele Ligii Femeilor Creștin-Ortodoxe din Arhiepiscopia Râmnicului au organizat marți, 18 februarie, o nouă vizită la copiii de la Centrul de plasament „Ana”, care aparține de D.G.A.S.P.C. Vâlcea.

Întâlnirile cu copiii instituționalizați în cadrul Centrului de plasament „Ana” au făcut parte dintr-un program social-filantropic derulat de Liga Femeilor Creștin-Ortodoxe din Arhiepiscopia Râmnicului care și-au propus întărirea încrederii în sine a tinerilor și dezvoltarea motivației pentru procesul educațional și pentru cultivarea unei vieți morale, toate acestea având ca fundament firescul prieteniei și iubirea de semenii.

„Prin programul «Inimă de mamă», derulat la propunerea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Varsanufie, membrele Ligii, mame creștine, au venit în întâmpinarea nevoilor sufletești și nu numai ale copiilor din centrele de ocrotire, pentru educarea în spiritul moral și religios, cultivarea dragostei pentru aproapele, orientarea în viață spre alegerea unei meserii, dar și pentru petrecerea timpului liber în mod folositor. Așezând în inimile lor cuvintele: «Și ei sunt ai noștri», în colaborare cu educatorii, doamnele din cadrul Ligii s-au preocupat îndeaproape de îmbunătățirea situației școlare, de dezvoltarea unei relații de prietenie necesară integrării în societate. Întâlnirea a fost destinată, prietenească, iar la final copiii au făcut propuneri de acțiuni comune. Condiția impusă a fost ca ei să frecventeze școala, iar rezultatele bune să asigure continuarea colaborării”, a precizat doamna Delia Zamfirescu, președinta Ligii Femeilor Creștin-Ortodoxe din Arhiepiscopia Râmnicului.

Proiecte educaționale și duhovnicești

Joi, 27 februarie, la Biblioteca Județeană *Antim Ivireanul*, mai mulți tineri din cadrul centrelor sociale din Zătreni, Lungești, Milcoiu, Govora, Băbeni, Măciuca și Râmnicu-Vâlcea au expus lucrări realizate de ei, precum: grafică, origami, cusături populare și au susținut scurte programe artistice. La finalul acțiunii, invitații au mers în pelerinaj la Mănăstirea Cozia, unde au primit cuvânt de învățătură de la părintele stareț Veniamin Luca. Acțiunea, intitulată «Primăvara în suflet, speranță în inimi», s-a aflat la cea de-a treia ediție.

În după amiaza aceleiași zile, la Biblioteca Județeană *Antim Ivireanul* a avut loc o nouă întâlnire a membrilor Ligii Femeilor Creștin-Ortodoxe, invitat fiind părintele Nicolae Proteasa care a vorbit despre importanța Postului Mare în viața creștinului. Întâlnirea a avut parte de o asistență numeroasă, participanții manifestând un real interes pentru viața duhovnicească.

Parastas pentru rromii trecuți la Domnul în timpul lagărelor, deportărilor și în robie

Rromii trecuți la Domnul în timpul lagărelor, deportărilor și în robie au fost pomeniți de către Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, joi, 20 februarie, în cadrul slujbei Parastasului, săvârșită la Biserica *Înălțarea Domnului* din cartierul Ostroveni.

Slujba Parastasului pentru rromii trecuți la Domnul în timpul lagărelor, deportărilor și în robie a avut loc în contextul împlinirii în ziua de 20 februarie a 164 de ani de la dezrobirea rromilor în Principatele Române. De asemenea, au fost pomeniți voievozi și clerici români care i-au sprijinit cultural și spiritual pe rromi de-a lungul veacurilor. Răspunsurile liturgice, dintre care unele în limba rromani, au fost date de membrii Corului Seminarului Teologic Ortodox *Sfântul Nicolae* din Râmnicu-Vâlcea. Au participat membrii comunității rrome din municipiul Râmnicu-Vâlcea și împrejurimi.

La finalul slujbei, Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, a rostit cuvântul intitulat *„Implicare neobosită și necesitate misionară în pastorația rromilor”*, prin intermediul căruia a reliefat rolul Bisericii Ortodoxe Române în

demersul dezrobirii și eforturile depuse de slujitorii Bisericii pentru integrarea culturală și spirituală a comunității rrome.

Proiecte sociale derulate de Arhiepiscopia Râmnicului pentru rromi

În contextul actual, Chiriarhul Râmnicului a evidențiat lucrarea Arhiepiscopiei Râmnicului pentru rromi, prin înființarea unui Departament de catehizare a rromilor, primul de acest fel în Patriarhia Română, coordonat de părintele inspector Dorin-Nicolae Buda, care derulează 9 proiecte sociale și culturale:

- „Mirro ghiozdano- ghiozdanul meu”;
- „Sastipen le rromanque - Sănătatea rromilor”;
- „Phirutno vaș o des - Pelerin pentru o zi”;
- „Podema tatipe - Ghetuțe călduțe”;
- „Șkola si laçi - Scoala este bună”;
- „Av paș o Del - Vino lângă Dumnezeu”;
- „Aven te das duma - Copilul tău e important - să vorbim despre el”;
- „Sastipe tire hurdes ke - Sănătate copilului tău”;
- Traducerea în limba rromani a slujbelor Botezului, Cununiei, Înzmormântării și Parastasului.

**SFÂNTUL TEODOR STUDITUL, Cuvânt la
Nașterea Sfântului Prooroc și Înaintemergător
Ioan Botezătorul:**

„Așadar, Sfinte Ioane, te-ai ridicat mai
presus de cele pământești? Te-ai îndreptat
spre cele cerești? Te-ai suit mai presus de
cetele făpturilor îngerești cele întâi-zidite?
Cum deci, neluând firea acestora, ai dobândit
rânduiala și vrednicia lor, iar ceea ce lor le era
ascuns și neștiut din veac, tu, ca aflându-te
îndată după Dumnezeu, ai purtat mai departe
și ne-ai vestit nouă acestea, pe când încă nici
nu te născuseși?

„Nu am străbătut văzduhul”, zice, „nu am
umblat pe nori, nu m-am suit mai presus de
Puterile cele de foc și netrupești. Nimeni să nu
bănuiască aceasta; ci Cel Care este mai presus
de toate și Care rămâne în sânurile părintești
împreună cu Sfântul Duh, nicicum știut de
slujitorii Săi cei de foc, intrând ca într-un alt
cer în pântecul Pururea-Fecioarei Maria, mi
S-a arătat mie și m-a învățat aceste lucruri
preamari și tainice. Eu sunt, așadar, cel care
vestește despre Prunc, căci, după cuvântul
marelui Isaia, Prunc S-a născut nouă, și Fiu
S-a dat nouă (Isaia IX, 5), Dumnezeu Cel mai
înainte de veci. Eu mă nasc din maică stearpă,
pentru că are să se arate naștere din Fecioară”.

Ci, o, fericite Ioane, mai mare între Proorocii
cei mari, întâiule între Apostoli, Mare Mucenic
preaales între Mucenici, de-Dumnezeu-
rânduială ocrotitor al pustiei, prietenul iubit al
preafrumosului Mire, sfeșnicul pregătit pentru
Lumina cea negrăită, vestitorul credincios al
Mielului neprihănit, ascultătorul preabun
al glasului părintesc, cel ce ai fost rânduit
Botezător al lui Hristos, cel ce ai muștrădat cu
îndrăzneală desfrânarea lui Irod, cel ce le-ai
vestit viața celor din iad, trâmbița care Îl arată
pe Dumnezeu lumii, răsună și acum pentru
noi din cer cu preasfintele tale rugăciuni și fii
binevoitor către poporul care te laudă”.

COLEGIUL DE REDACȚIE

Președinte:

Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie
Arhiepiscopul Râmnicului

Vicepreședinte:

Pr. Dr. Mercurie Daniel Apostol
Vicar administrativ

Director:

Pr. Dr. Ștefan Zară
Consilier cultural

Redactor-șef:

Pr. Constantin Olariu

Redactori:

Ioan Grigore Bușagă
Pr. Mihail Cazacu

Secretar de redacție:

Arhid. Silviu Marian Dumitrașcu

Tehnoredactare și grafică:

Editura Praxis a Arhiepiscopiei Râmnicului

Coperta:

Ana-Maria Zară

E-mail:

editurapraxis@gmail.com

Adresă:

Arhiepiscopia Râmnicului
Str. Arhiepiscopiei, Nr. 1, Râmnicu-Vâlcea
Cod. 240178, O.P. 4, C.P. 419, Județul Vâlcea

Profeți și sibile în pictura murală exterioară a bisericilor din Oltenia

În arta europeană a veacurilor XVIII–XIX, pictura murală exterioară a bisericilor din Țările Române reprezintă un fenomen artistic deosebit. Deși la un moment dat se acreditase ideea că picturile exterioare din Țara Românească ar fi un fenomen artistic marginal, având caracteristici regionale și rustice, totuși ctitoriile și dinamica lor din secolele XVIII–XIX au impresionat și continuă să surprindă prin realizarea și răspândirea ansamblurilor de pictură murală exterioară. Ele păstrează o estetică de tradiție bizantină, manifestată din plin în arta medievală românească și balcanică. Spațiul cel mai bogat în ctitorii din Țara Românească, ce păstrează încă picturi murale exterioare, este cel din Oltenia, cu precădere cel din arealul subcarpatic al acestei regiuni istorice. O lucrare amplă dedicată picturii exterioare religioase din Țara Românească, *Pictura exterioară din Țara Românească (sec. XVIII–XIX)*, scrisă de Andrei Paleolog, menționează că la începutul secolului XX mai existau 200 de biserici ce păstrau picturi murale exterioare, din care 145 atestate documentar în Oltenia; astăzi, din datele existente, se mai păstrează aproximativ 80 de biserici. Pictura exterioară a lăcașelor de cult din Țara Românească reprezintă „un capitol dintre cele mai importante ale istoriei artei românești”, iar pictura exterioară a bisericilor în Oltenia este „spiritul Olteniei în cultura românească”.

Apar cei șapte filozofi greci, dintre care cele mai cunoscute reprezentări sunt ale lui Platon, Plutarh, Tucidide și Solon. Aceștia li se adaugă înțelepții (diferențierea o fac zugravii, prin inscripții): Aristotel și Sofocle, dar și magii Baltazar, Melchior și Gașpar. Un caz unic în iconografia postbizantină și balcanică este prezența lui Hipocrate, un reprezentant al breslei medicale, alături de filozofi și sibile. Pe fațadele ctitoriilor din Oltenia a fost asociată imaginii filozofului cea a sibilei. Cu toate acestea, sibila nu va ajunge niciodată la rangul unui filozof, chiar dacă ea este Sofia (înțelepciune), Calipso (nimfa), Ana (sora lui Moise) sau Procla (soția lui Pontius Pilatus). Altfel spus, nu se va pune pe același nivel rațiunea filozofică cu intuiția–percepția feminină, deși învățătura medievală creștină încerca să acorde în egală măsură, femeii și bărbatului, șansa mântuirii. Iconografia sibilelor înțelepte și caste a fost puternic mediatizată în Evul Mediu apusean. Cele mai cunoscute sibile sunt: Tiburtina, Persica (prezentă sub numele de Pesichia, pe una din fațadele bisericii de la Genuneni–Frâncești, Vâlcea), Delfica, Helespontica, Evropeia, Himeria, Libica și Frigica.